

Juridische informatie is al toegankelijk

Laurens Mommers¹

Raimond Giard neemt in *NJB* 2010, 168, afl. 4 p.232 het standpunt in dat Nederland een juridische kennisinfrastructuur ontbeert. Hij lijkt hieronder te verstaan: de eenvoudige, digitale toegankelijkheid van juridische bronnen zoals rechtspraak, wetgeving en literatuur via één zoekfunctie.

Helaas lijkt hij niet te weten dat die infrastructuur in Nederland al jaren bestaat. De behoefte aan een eenduidige ontsluiting van uiteenlopende bronnen was overduidelijk aanwezig toen Legal Intelligence in 2004 zijn systeem introduceerde. Inmiddels zijn ook andere partijen, zoals Rechtsorde, actief op deze markt.

Veel kleine en grote advocatenkantoren en bedrijfsjuridische afdelingen maken vandaag de dag gebruik van dergelijke systemen om efficiënter om te gaan met beschikbare tijd en middelen. Literatuurmappen zijn niet langer nodig, gebruikers ontvangen een e-mail wanneer de laatste editie van, pakweg, het *NJB* is verschenen.

En bovenal kunnen zij elke bron veel sneller vinden dan via de vele boeken, sites en cd-roms die zij anders zouden moeten gebruiken.

Valt er aan die toegankelijkheid voor juridische professionals dan niets meer te verbeteren? Natuurlijk wel. Een van de drijvende krachten achter de betere beschikbaarheid van juridische informatie vormt de integratie met openbare bronnen. Rechtspraak.nl, wetten.nl, EUR-Lex en andere publieke websites leveren een steeds groter aandeel in de actuele informatievoorziening voor juristen. Maar het hergebruik van die bronnen valt door organisatorische en technische oorzaken vaak niet mee.

Rechtspraak.nl is vooralsnog de enige website die – in lijn met de Richtlijn hergebruik overheidsinformatie² en de relevante passage uit

de WOB – een goed functionerend toeleveringskanaal biedt voor hergebruikende partijen. De toegang tot Kamerstukken vormt echter nog steeds een hoofdpijndossier, omdat niemand volledige grip lijkt te hebben op de verschijning daarvan in diverse gedaanten (niet opgemaakt, opgemaakt, op diverse tijden op verschillende websites).

Daarnaast geldt, zoals Giard terecht opmerkt, dat het fenomeen van ‘open access journals’ in de Nederlandse juridische wereld nauwelijks opgeld doet, uitzonderingen daargelaten. Een verbreding en verdieping van de publicatiecultuur, zowel door internationalisering als door wetenschappelijke toetsing, zou de Nederlandse juridische publicatiemarkt geen kwaad doen. Auteurs hebben er belang bij dat hun bijdragen grondig worden getoetst en door meer mensen worden gelezen. Brede, eventueel kosteloze distributie is daarbij van evident belang.

Bovendien gelden er arbitraire criteria voor beschikbaarstelling en digitalisering van juridische informatie. Zo is onduidelijk op welke gronden uitspraken op rechtspraak.nl worden gepubliceerd, en zijn *Staatsbladen* slechts vanaf 1995 gedigitaliseerd. Daar waar het geweldige initiatief Statengeneraaldigitaal.nl inmiddels alle Kamerstukken uit de twintigste eeuw heeft ontsloten, moeten we voor *Staatsbladen* van vóór 1995 helaas nog steeds naar een bibliotheek die over deze stukken beschikt.

En ten slotte geldt dat veel overheidswebsites voor juridische informatie gebruiksonvriendelijk zijn. Door een overduidelijk niet vraaggestuurde opzet van dergelijke websites, is het vaak lastig de gezochte informatie terug te vinden. Zo is EUR-Lex notoir

lastig in gebruik, en ontbreekt bij sommige Nederlandse overheidswebsites een duidelijke visie over hoe de geboden informatie door professionals en leken wordt opgezocht. Naast de betaalde diensten voor juridische professionals, ontstaan er gelukkig ook steeds meer diensten die diezelfde juridische bronnen eveneens kosteloos aanbieden, maar buiten de oorspronkelijke kanalen om. Het betreft meestal websites die een alternatieve presentatie bieden van de inhoud van bijv. Parlando, wetten.nl en rechtspraak.nl, en een enkele keer gratis toegang geven tot al deze bronnen via één zoekfunctie. Bedrijven die juridische informatie opnieuw gebruiken, laten daarmee, met de hergebruikregelgeving van de EU in de hand, zien welke zaken de overheid in de beschikbaarstelling van deze informatie laat liggen.

Auteur

1. Dr. L. Mommers is werkzaam bij Legal Intelligence. Hij is hoofddocent bij eLaw@Leiden, centrum voor recht in de informatiemaatschappij van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid te Leiden.

Noot

2. Richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie, PbEG 31 december 2003, L 345/90.